7/2095

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Araştırma, Plânlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : 35.08.0.APK.0.03.05.00-03/ 893
KONU: Soru Önergesi

19/3/2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : TBMM Başkanlığının 10.03.2004 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2095-1583/6776 sayılı yazısı.

Denizli Milletvekili Sayın Mustafa GAZALCI'nın "Yaşayan Türkçemiz konusuna ilişkin" 7/2095 esas numaralı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

1-2-3-4-5-6. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 56'ncı maddesine göre; "Eğitim ve öğretim hizmetlerinin, bu kanun hükümlerine göre Devlet adına yürütülmesinden, gözetim ve denetiminden Millî Eğitim Bakanlığı sorumludur." Bakanlığımız bu sorumluluğunu, başta 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı'nın Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun olmak üzere, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile ilgili diğer kanunlar çerçevesinde yerine getirmektedir.

Bu kapsamda çıkarılan; anadilimizin, millî birliğimizin, bağımsızlığımızın ve varoluşumuzun en önemli, olmazsa olmaz unsurlarından biri olduğunu belirten, yapılan yazışmalarda ve yayınlarda "Yaşayan Türkçe"nin kullanılmasına, aşırılıklardan kaçınılmasına, Türkçe'nin doğru yazılmasına ve kullanılmasına gereken özenin gösterilmesine yönelik olan ve içeriği ve amacı okuyan herkesçe anlaşılabilen söz konusu Genelge'nin örneği ekte sunulmuştur.

Fransa ve Almanya gibi ülkelerin dil yapısı ve özellikleri ile Türkçe'nin dil yapısı birbirlerinden farklıdır. Bu nedenle batılı ülkelerin dil konusundaki yaklaşımları bizim için örnek olacak nitelikte değildir. Çünkü onlar aynı dil ailesinden gelmişlerdir. Fransızca kelime hazinesinin % 60'ı İngilizce ile ortaktır. Almanca'da hem orijinal hem ithal kelimeler kullanılabilmektedir, ayrıca dil konusundaki tavırları yüzünden Almanca'nın dünyada itibar kaybına uğradığı da bilinmektedir.

Dilin anlaşmazlık aracı değil, anlaşma aracı olduğu, dildeki kelimelerin bazılarının yasaklanmasının düşüncelerin yasaklanması anlamına geldiği, dilde özleşmenin, yerleşik kelimelerin atılması yoluyla değil, yeni kelimelere karşılık bulunması yoluyla gerçekleştirilebileceği, dilde yerleşmiş kelimeleri zorla atmanın dili yozlaştıracağı herkesçe bilinmesine ve Sayın Milletvekilinin soru önergesinde on yabancı kelime kullanmasına rağmen anılan Genelge'nin, kişiselleştirilmeye ve içeriğinin dışında yorumlanmaya çalışılması anlamlı görülmemektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç. Dr. Hüseyin ÇELİK
Millî Eğitim Bakanı

EKLER :
EK-1 Genelge (1 adet - 1 sayfa)

7/2095

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

SAYI : B.08.0.TTK.0.01.00.00/ 03629
KONU: Yaşayan Türkçemiz

16 Nisan 2003

ARAŞTIRMA VE PLANLAMA KOORDİNASYON KURULU BAŞKANLIĞINA

GENELGE
2003/ 24

Anadilimiz milli birliğimizin, bağımsızlığımızın ve varoluşumuzun en önemli, olmazsa olmaz unsurlarından biridir. Ortak payda olması gereken güzel Türkçemizin bir çatışma alanı haline getirilmesi büyük bir talihsizliktir.

Bilindiği üzere kültürün bütün alt kolları gibi diller de karşılıklı bir etkileşim içerisinde gelişirler. Türkçe'den diğer dillere geçmiş birçok kelime olduğu gibi diğer dillerden de Türkçemize birçok kelime geçmiştir. Doğu dillerinden, batı dillerinden, içinde bulunduğumuz Akdeniz havzasından derlediğimiz kelimeler zamanla Türkçeleşmiş artık bizim malımız olmuştur.

"Sorun" kelimesini kullanmamız, **"mesele"** veya **"problem"** kelimesini kullanmamıza engel değildir. **"Yaşam"** kelimesi ile **"hayat"** kelimesi arasında bir tercih yapmak zorunda değiliz. **"Kalp"** kelimesi kökü itibariyle Arapça **"yürek"** ise Türkçedir. Ancak ikisinin farklı kullanım alanları vardır. **"Kalpsiz"** ile **"yüreksiz"** in aynı anlama gelmediğini herkes bilir. **"Akıl"** kelimesinin öztürkçesi "us" tur. Ne var ki **"akıllı"** ile **"uslu"** aynı şey değildir. **"Millet"** de bizim "**ulus**"da bizimdir. **"Hakimiyet-egemenlik"; "hürriyet-özgürlük"; "istiklal-bağımsızlık"** vb. kelime ve kavramların birlikte var olması dilimiz açısından bir zenginlik unsurudur.

Türkçemizin daha bir zenginleşmesi, gelişmesi kültürün ve bilimin taşıyıcı unsuru olarak nesillerimiz arasında köprü olması elbette hepimizin arzusudur. Bu arzunun gerçekleşmesinde Milli Eğitim Bakanlığının öncü rol üstlenmesi, bu kurumun varlığının gereklerindendir.

Bu mülahazalarla yapılan yazışmalarda ve yayınlarda **"Yaşayan Türkçe"**nin kullanılmasına, aşırılıklardan kaçınılmasına, Türkçe'nin doğru yazılmasına ve kullanılmasına gereken özenin gösterilmesi, bundan önce bazı kelimelere yasak koymaya yönelik olarak yayımlanan genelgelerin dikkate alınmaması hususlarında ilgililere emirlerinizi önemle rica ederim.

Doç.Dr.Hüseyin ÇELİK
Milli Eğitim Bakanı

DAĞITIM:
- Merkez Teşkilatı Birimlerine
- Valiliklere

Teknikokullar
06330 ANKARA
Tel : (0312) 212 65 30-(10 Hat)
Fax : (0312) 213 39 62
(0312) 212 78 56
e-posta : ttkb@meb.gov.tr
Internet Adresi : www.meb.gov.tr/ttkb